

Sekretariatet
Charlotte Funseth
charlotte.funseth@regionjh.se

Regionstyrelsen
RS/675/2023
2023-10-31

Införande av besöksavgift för provtagning, röntgen, fysiologi och nuklearmedicin

Ärendebeskrivning

Regiondirektören har fått i uppdrag att utreda huruvida besök för laboratoriemedicin på grund av sjukdom, röntgen, fysiologi och nuklearmedicin fortsatt ska vara helt avgiftsbefriade, detta som en del i ärende om Åtgärder för en ekonomi i balans (HSN/570/2023).

Sammanfattningsvis har utredningen kommit fram till att det är möjligt att införa besöksavgifter på viss provtagning och vissa undersökningar inom röntgen, fysiologi o nuklearmedicin.

Förslaget är att införa avgift med 200 kr per provtagningstillfälle/undersökningstillfälle. Beräknad inkomstökning är 7,8 miljoner kronor per år. Beräkningen har utgått från samma definition som Region Västerbotten har för debitering av provtagning och bild- och funktionsmedicin.

Laboratoriemedicin – provtagning

Övervägande del av provtagning kan vi inte införa avgift för då de är prover som hör samman med ett pågående läkarbesök.

En mindre del, 6 000 prover på Laboratoriemedicin och uppskattningsvis 2000 prover som tas ute i primärvården kan vara aktuella att införa avgift för. Det är prover som inte är kopplade till ett läkarbesök och är till exempel så kallade "kontrollprover". Kontrollprover behövs för att följa upp tex olika läkemedelsbehandlingar där själva provsvaret styr korrigering/justering av doseringen av ett läkemedel. Återkopplingen till patienten sker oftast via brev.

Bild- och funktionsmedicin (Röntgen, fysiologi och nuklearmedicin)

Totalt utförs 100 000 undersökningar per år på område Bild- och funktionsmedicin och 16 000 undersökningar görs ute i primärvården på de hälsocentraler som har röntgenutrustning. Av dessa uppskattas 70 000 vara undersökningar som det skulle vara möjligt att inför besöksavgift för.

Resterande undersökningar avser undersökningar som undantas från avgift, exempelvis patienter som kommer in via akutmottagningen, inneliggande patienter, omgranskning av gammal undersökning med ny frågeställning samt de undersökningar som genomförs via screeningsprogram (mammografi och bukaorta).

Omvärldsspaning andra regioner, några exempel.

Provtagning: Västerbotten tar en avgift på 200 kr för provtagning som inte ingår i ett pågående läkarbesök och Dalarna 150 kr.

Röntgen, fysiologi och nuklearmedicin: Västerbotten tar 200 kr vid besök för utredning med röntgendiagnostik, undantag från avgift vid akuta besök och inlagda i slutenvården. Dalarna tar 150 kr och Kronoberg 300 kr.

Västernorrland och Norrbotten tar för närvarande inte ut patientavgifter för vare sig provtagning eller bild- och funktionsmedicinundersökningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärende 2023-10-24 § 131 och föreslår regionfullmäktige:

1. En besöksavgift införs på 200 kronor per provtagningstillfälle för provtagning som inte har samband med ett pågående läkarbesök från 1 januari 2024.
Avgiften ska ingå i högkostnadsskyddet för öppenvård.
Undantag för besöksavgift för barn- och ungdomar 0–17 år samt personer 85 år och äldre.
2. En besöksavgift införs på 200 kr för röntgen-, fysiologi- och nuklearmedicinundersökningar från senast 1 juni 2024.
Avgiften ska ingå i högkostnadsskyddet för öppenvård.
Undantag från avgift är vid akutbesök, patienter inlagda i slutenvården samt de undersökningar som genomförs via screeningsprogram.
Undantag för avgift för barn- och ungdomar 0–17 år samt personer 85 år och äldre.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Ekonomidirektör
Chef för Regionstaben
Avdelningschef Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Avgiftsansvarig